

РЕШЕНИЕ

№ Ц-10

от 24.02.2021 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 24.02.2021 г., след като разгледа всички данни и доказателства, събрани във връзка с откритата с решение по Протокол № 30 от 12.02.2021 г., т. 1 процедура за изменение на цени на електрическата енергия, утвърдени с Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г., както и тези от проведените на 17.02.2021 г. открито заседание и обществено обсъждане и след анализ на постъпилите предложения и възражения, установи следното:

С писмо с вх. № Е-13-01-4 от 28.01.2021 г. „Национална електрическа компания“ ЕАД (НЕК ЕАД) е уведомила Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), че са повишени разходите на дружеството за закупуване на електрическа енергия от ТЕЦ „Ей И Ес Марица Изток 1“ и ТЕЦ „КонтурГлобал Марица Изток 3“, тъй като цените на квотите парникови газове са по-високи спрямо заложените в Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. В посоченото решение, при формиране на разходите на НЕК ЕАД за изкупуване на електрическа енергия от тези две централи, разходите за закупуване на квоти парникови газове са остойностени по цена от 22,00 €/тон. Към настоящия момент отчетните данни сочат, че средната цена на CO₂ квотите за второто полугодие на 2020 г. е в размер на около 29,00 €/тон, а към настоящия момент е около 40,00 €/тон – стойност, която значително надвишава утвърдената им от КЕВР в цените. В тази връзка е необходимо да се отбележи, че при производителите на електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, използващи за основно гориво природен газ, разликата в значителна степен се компенсира от по-ниските разходи за закупуване на природен газ, в сравнение с прогнозираните от Комисията, и при тези централи към настоящия момент не се налага корекция на утвърдените им преференциални цени, съответно премии. За разлика от тях, обаче, при кондензационните централи повишените разходи за квоти парникови емисии не се компенсират от намалени разходи по други ценообразуващи елементи.

Също така, след постановяване на Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. с влезли в сила решения на съда е отменено Решение № Ц-10 от 01.07.2018 г., в частта по т. 4, 6, 11, 12, 13 и 14. В тази връзка и в изпълнение на указанията на съда КЕВР е приела Решение № Ц-42 от 17.12.2020 г., Решение № Ц-43 от 17.12.2020 г., Решение № Ц-44 от 17.12.2020 г., Решение № Ц-45 от 17.12.2020 г., Решение № Ц-46 от 17.12.2020 г. и Решение № Ц-47 от 17.12.2020 г., с

които по указания на съда са определени по-високи преференциални цени и премии на производителите. Това, от своя страна, води до непредвиден за Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС) в Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. финансов ресурс за компенсация на разходите във връзка с посочените решения на КЕВР за периода от 01.07.2018 г. до 30.06.2019 г.

Горните факти и обстоятелства, настъпили след приемане на Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. на КЕВР водят до отклонение между признатите от КЕВР прогнозни разходи на НЕК ЕАД, в качеството му на обществен доставчик, съответно на ФСЕС и тези, които същите действително извършват. Това, от своя страна, обосновава необходимост от изменение на цените на електрическата енергия. Съгласно чл. 31б, ал. 1, т. 3 от Закона за енергетиката (ЗЕ) Комисията има право при необходимост да изменя утвърдените цени на електрическата енергия, цените за достъп и/или пренос през електропреносната и/или електроразпределителните мрежи и цената и/или компонентата от цената по чл. 30, ал. 1, т. 17 от ЗЕ по време на ценовия период, но не по-често от веднъж на календарно тримесечие, като изменя признатия размер на ценообразуващи елементи на цените при спазване на принципа за осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите. В този случай, КЕВР може да приеме съкратени процедури и срокове – чл. 31б, ал. 3 от ЗЕ.

В допълнение, със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 9 от 2021 г.), за гарантиране сигурността на електроенергийната система задължението на оператора на електропреносната мрежа да сключва сделките за закупуване на студен резерв се заменя със задължение да сключва сделки за закупуване на разполагаемост за допълнителни услуги. В тази връзка, според чл. 21, ал. 1, т. 8а от ЗЕ КЕВР определя за всеки ценови период пределна стойност на разходите на оператора на електропреносната мрежа за закупуване на разполагаемост за допълнителни услуги по реда на чл. 105, ал. 2 от ЗЕ, а именно: закупуване на разполагаемост за резерви за първично регулиране на честотата, автоматично вторично регулиране и ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности въз основа на тръжна процедура. Поради това, следва да се промени структурата на разходите на оператора на електропреносната мрежа.

Във връзка с горното, със Заповед № 3-Е-18 от 04.02.2021 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която да анализира изменението на цените на електрическата енергия във връзка с писмо с вх. № Е-13-01-4 от 28.01.2021 г. от НЕК ЕАД и Решение № Ц-42 от 17.12.2020 г. на КЕВР, Решение № Ц-43 от 17.12.2020 г. на КЕВР, Решение № Ц-44 от 17.12.2020 г. на КЕВР, Решение № Ц-45 от 17.12.2020 г. на КЕВР, Решение № Ц-46 от 17.12.2020 г. на КЕВР, Решение № Ц-47 от 17.12.2020 г. на КЕВР и § 1, т. 1 от ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 9 от 2021 г., като отрази влиянието им върху ценообразуващи елементи на цените на електрическата енергия на дружествата от сектор „Електроенергетика“, утвърдени с Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. на КЕВР. В хода на откритото от КЕВР с решение по Протокол № 30 от 12.02.2021 г., т. 1 административно производство на 17.02.2021 г. са проведени открито заседание и обществено обсъждане, на които е обсъден проектът на решение за изменение на утвърдените с Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. цени на електрическата енергия. В тази връзка са постъпили становища и предложения от заинтересовани лица, както следва:

В тази връзка са постъпили становища и предложения от заинтересовани лица, както следва: с вх. № Е-13-01-7 от 19.02.2021 г. от НЕК ЕАД и с вх. № Е-12-00-90 от 19.02.2021 г. от Гражданска платформа „Исправи се.БГ“.

НЕК ЕАД посочва, че Комисията коректно е направила необходимите преизчисления съгласно прогнозираната към тогавашния момент – 28.01.2021 г., цена за квоти за емисии от

31 €/тон, но последващите отчетни данни от продажби на квоти на Европейската електроенергийна борса показват трайно покачване на цената, като към 16.02.2021 г. цената достига 40,19 €/тон. Дружеството счита, че с цел постигане на максимална актуализация при окончателното приемане на решение, КЕВР следва да преизчисли разходите на НЕК ЕАД за електрическа енергия от двете централи, приходите на ФСЕС от постъпления от продажба на квоти за въглеродни емисии, разходите на ФСЕС за компенсиране на обществения доставчик за закупена енергия, както и разходите за вноса 5% към ФСЕС от ТЕЦ „Ей И Ес Марица изток 1“ и ТЕЦ „КонтурГлобал Марица изток 3“, като заложи прогнозна цена за закупуване на квоти за емисии в размер не по-малък от 40,00 €/тон. В такъв случай, допълнителните разходи за НЕК ЕАД като страна по дългосрочните договори с двете кондензационни централи ще се увеличат, като необходимите разходи за компенсиране от ФСЕС ще трябва да бъдат завишени съответно с около 91 748 хил. лв. за ТЕЦ „Ей И Ес Марица изток 1“ и с около 152 048 хил. лв. за ТЕЦ „КонтурГлобал Марица изток 3“ до края на регулаторния период. В тази връзка, НЕК ЕАД посочва, че в резултат на завишените разходи ще нарасне и дължимата вноса от 5% на приходите на централите към ФСЕС, като за компенсиране на този преразход са необходими допълнителни средства в размер на около 12 190 хил. лв.

Комисията счита възражението на НЕК ЕАД за основателно, като по-долу в решението разходите на обществения доставчик са преизчислени в съответствие с актуализираната прогнозна цена на квоти парникови емисии за първото полугодие на 2021 г. в размер на 40,00 €/тон.

Гражданска платформа „Изправи се.БГ“ счита доклада на КЕВР за необоснован и в противоречие с изискванията на чл. 31, т. 1 и т. 2 от ЗЕ, според които цените следва да се определят по прозрачен начин и да възстановяват икономически обосноващите разходи на енергийните дружества. Според „Изправи се.БГ“ допълнителните разходи, които ще възникнат за ФСЕС в резултат от по-големия размер на предоставяните премии на шестте топлофикационни дружества, са посочени като обща сума, без да става ясно каква сума и за какви количества ще получи всяко от тях поотделно. Счита също, че липсва информация и въз основа на какви данни са изчислени отчетните цени на квотите на въглеродния двуокис от Европейската електроенергийна борса за второто шестмесечие на 2020 г., и на каква база са определени прогнозните цени за първото шестмесечие на 2021 г. в размер на 31 евро/тон. В допълнение посочва, че не става ясно какви количества и цени са включени в допълнителните приходи, които ще бъдат реализирани от ФСЕС от търговете за продажба на квоти, като отново е посочен само общият размер от 159 млн. лв. „Изправи се.БГ“ посочва, че в доклада липсват и конкретни изчисления по отношение приходите и разходите на производителите от ВЕКП в резултат на повишените цени на квотите за емисии на CO₂, съответно по-ниските цени на природния газ спрямо прогнозираните от КЕВР.

Комисията счита възраженията на Гражданска платформа „Изправи се.БГ“ за неоснователни. Допълнителните разходи на ФСЕС във връзка с Решение № Ц-42 от 17.12.2020 г. на КЕВР, Решение № Ц-43 от 17.12.2020 г. на КЕВР, Решение № Ц-44 от 17.12.2020 г. на КЕВР, Решение № Ц-45 от 17.12.2020 г. на КЕВР, Решение № Ц-46 от 17.12.2020 г. на КЕВР, Решение № Ц-47 от 17.12.2020 г. на КЕВР са изчислени и проверими въз основа на данните, съдържащи се в цитираните решения, които са публикувани на интернет страницата на регулатора. Следва да се има предвид, че всички изчисления в доклада са изготвени на база на публично достъпна информация и източници. Това важи и по отношение на информацията за постигнатите резултати от търговете за квоти за емисии, която може да бъде намерена на интернет страницата на Европейската електроенергийна борса

(www.eex.com). По отношение на прогнозната цена за първото шестмесечие на 2021 г. на квотите парникови газове, същата е прогнозирана на база достигнатите към настоящия момент ценови нива и очакванията на анализаторите относно динамиката на цените на пазара на CO₂ емисии през 2021 г.

Предвид горното и след анализ на всички събрани в хода на административното производство данни и доказателства, Комисията приема за установено следното:

С Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. КЕВР е определила за ценовия период 01.07.2020 г. – 30.06.2021 г. пределна стойност на разходите на оператора на електропреносната мрежа за закупуване на разполагаемост за студен резерв в размер на 56 940 хил. лв., като е включила тези разходи в утвърдените на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД) цена за достъп до електропреносната мрежа, заплащана от производители на електрическа енергия, с изключение на производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия, в размер на 2,26 лв./MWh, без ДДС, и цена за достъп до електропреносната мрежа, заплащана от производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация, която се дължи от производители на електрическа енергия от слънчева и вятърна енергия, присъединени към електропреносната и електроразпределителните мрежи, за цялото произведено количество електрическа енергия, в размер на 5,28 лв./MWh, без ДДС.

Размерът на оперативните резерви, които ЕСО ЕАД следва да поддържа към момента и за които да заплаща разполагаемост, са следните:

– Резерв за първично регулиране на честотата (FCR) – 45 MW. Размерът на резерва за първично регулиране, който трябва да бъде поддържан, е определен съгласно Споразумението за синхронна работа (SAFA) в подгрупа „Системна честота“ на регионална група „Континентална Европа“ в рамките на SOC. Резервът е достатъчен за осигуряване на необходимия обем първично регулиране в контролен блок България при поява на смущение в синхронна зона континентална Европа;

– Резерв за вторично регулиране на честотата и обменните мощности (aFRR) – 155 MW. Минималният размер на резерва за вторично регулиране се определя съгласно чл. 98, ал. 4 от Правилата за управление на електроенергийната система и насоките - SOGL, приети въз основа на Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията от 2 август 2017 година за установяване на насоки относно експлоатацията на системата за пренос на електроенергия (Регламент 2017/1485). На база емпиричната формула за определяне на резерва, съгласно политиките на ENTSO-E, стойността е 155 MW*h. Анализът на резултатите за качество на вторичното регулиране на честотата и обменните мощности показват, че с този резерв са изпълнявани изискванията на SOGL;

– Ръчно вторично регулиране (mFRR) – 100 MW от водноелектрически централи (ВЕЦ) за покриване на влиянието на производството на електрическа енергия от възобновяеми източници (ВЕИ). Съгласно чл. 157, пар. 2, б. „г“ и „д“ от Регламент 2017/1485, размерът на този резерв трябва да е не по-малък от размера на най-голямата „еталонна“ авария (единична генерираща мощност, потребител или междусистемен електропровод в електроенергийната система). За случая на България това е генерираща мощност в АЕЦ „Козлодуй“ в размер на 1000 MW нето. Съгласно Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. на КЕВР ЕСО ЕАД има предвидени средства за заплащане на разполагаемост за студен резерв в размер 650 MW*h средногодишно, които следва да се трансформират в допълнително количество резерв за ръчно вторично регулиране.

Разходи за разполагаемост за резерви, формиращи цената за достъп до електропреносната мрежа за производители и цената за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия			
№	Позиция	Мярка	Коригирани стойности
1	2	3	4
1	Разходи за разполагаемост за резерви за първично регулиране на честотата	хил. лв.	3 942
2	Разходи за автоматично вторично регулиране	хил. лв.	13 578
3	Разходи за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности	хил. лв.	56 940
4	Разходи за осигуряване на допълнителен резерв за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности (включени само в цената за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия)	хил. лв.	8 760
5	ОБЩО	хил. лв.	83 220

С Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. КЕВР е определила пределни стойности на разходите за разполагаемост и студен резерв, включени в цената за достъп до електропреносната мрежа за производители и цената за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия на ЕСО ЕАД, както следва:

Разходи за разполагаемост за студен резерв и услуги, формиращи цената за достъп до електропреносната мрежа за производители и цената за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия			
№	Позиция	Мярка	Стойност
1	2	3	4
1	Разходи за студен резерв	хил. лв.	56 940
2	Разходи за резерв за услуги	хил. лв.	17 520
3	Разходи за осигуряване на допълнителен резерв (включени само в цената за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия)	хил. лв.	8 760
4	ОБЩО	хил. лв.	83 220

Във връзка с горното и поради запазване на общите разходи за резерви за услуги, не е налице необходимост от изменение на утвърдените на ЕСО ЕАД с Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г., в частта по т. II.5.2., цена за достъп до електропреносната мрежа за производители, с изключение на производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия, присъединени към електропреносната и електроразпределителните мрежи, в размер на 2,26 лв./MWh, без ДДС, при ценообразуващи елементи: необходими годишни приходи 82 483 хил. лв. и количества електрическа енергия 36 520 559 MWh и в частта по т. II.5.3., цена за достъп

до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация, която се дължи от производители на електрическа енергия от слънчева и вятърна енергия, присъединени към електропреносната и електроразпределителните мрежи, за цялото произведено количество електрическа енергия, в размер на 5,28 лв./MWh, без ДДС, при ценообразуващи елементи: необходимими годишни приходи 15 411 хил. лв. и количества произведена електрическа енергия от слънчева и вятърна енергия в размер на 2 919 535 MWh.

Горното, обаче, с оглед осигуряване участието на преносния оператор в търгове за закупуване на разполагаемост за допълнителни услуги и обезпечаване разплащането с доставчиците на тези услуги, води до изменение на структурата на ценообразуващите елементи, формиращи цените за достъп на производителите, а именно: разходи за разполагаемост за резерви за първично регулиране на честотата, разходи за автоматично вторично регулиране и разходи за ръчно вторично регулиране на честотата и обменните мощности.

С Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. КЕВР е утвърдила за ценовия период 01.07.2020 г. – 30.06.2021 г. цена за задължения към обществото в размер на 21,47 лв./MWh, без ДДС, приходите от която цена се събират от ФСЕС. Цената за задължения към обществото е формирана въз основа на:

- разходи на ФСЕС за изплащане на премии по чл. 162а от ЗЕ, § 68, ал. 3 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обн. ДВ, бр. 38 от 08.05.2018 г., изм. и доп. ДВ, бр. 91 от 2018 г., и § 34, ал. 2 от Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обн. ДВ, бр. 41 от 21.05.2019 г.;

- разходи за компенсиране разходите на обществения доставчик, отразяващи разликата между пазарната цена на електрическата енергия и цените, по които общественият доставчик ще закупува електрическа енергия по чл. 93а и чл. 94 от ЗЕ през новия ценови период;

- разходи за компенсиране на разходи за периода 01.07.2019 г. – 30.06.2020 г. на обществения доставчик;

- разходи за компенсиране на ФСЕС във връзка с Наредба № Е-РД-04-06 от 28.09.2016 г. за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници;

- разходи на обществения доставчик за дължимата вноска по чл. 36е, ал. 1, т. 1 от ЗЕ от производителите със споразумения за изкупуване на енергия (СИЕ).

Описаните по-горе факти и обстоятелства, свързани с увеличените цени на емисиите парникови газове водят до изменение на разходите на ФСЕС, спрямо утвърдените с Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. При прилагане на отчетената цена на CO₂ квотите на Европейската електроенергийна борса (EEX) за второто шестмесечие на 2020 г. в размер на 28,93 €/тон и прогноза за цените на емисиите през първото полугодие на 2021 г. от 40,00 €/тон, разходите на ФСЕС за компенсиране на обществения доставчик ще се увеличат със 247 027 хил. лв.

	Допълнителни разходи на ФСЕС за компенсиране на НЕК ЕАД във връзка с увеличените цени на емисиите парникови газове	Допълнителни разходи на ФСЕС за компенсиране на НЕК ЕАД за дължима вноса по чл. 36е от ЗЕ от производителите със сключени СИЕ	ОБЩО
ТЕЦ „Ей И Ес Марица Изток 1“	95 000	4 750	99 750
ТЕЦ „КонтурГлобал Марица Изток 3“	140 264	7 013	147 277
ОБЩО	235 264	11 763	247 027

Допълнителните разходи на ФСЕС за компенсиране на НЕК ЕАД за дължима вноса по чл. 36е от ЗЕ от производителите със сключени СИЕ са и приход на ФСЕС.

След анализ на приходите на ФСЕС по чл. 36д, ал. 1, т. 2 от ЗЕ за настоящия ценови период се установява, че в резултат на динамиката на цените, съответно на приходите от продажба на квоти емисии, във фонда ще се натрупа излишък от средства, в размер на около 251 500 хил. лв., които са достатъчни, за да не се формира дефицит във ФСЕС в резултат на по-високите разходи за компенсиране на електрическата енергия, произведена от производителите със сключени СИЕ, при запазване на цената за задължения към обществото в размера, утвърден с Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г.

Във връзка с гореизложеното допълнителните приходи и допълнителните разходи, които ФСЕС следва да покрива, са представени в следващата таблица:

Разпределение на допълнителните приходи и допълнителните разходи във Фонд „Сигурност на електроенергийната система“		
		ХИЛ. ЛВ.
I	Приходи	264 099
1	Допълнителни приходи по чл. 36е от ЗЕ от производителите със сключени СИЕ	11 763
2	Допълнителни приходи по чл. 36е от ЗЕ, свързани с постановени от КЕВР решения за утвърждаване на преференциални цени на електрическа енергия от комбинирано производство за изминали регулаторни периоди, в изпълнение на влезли в сила съдебни решения	836
3	Допълнителни приходи по чл. 36д, ал. 1, т. 2 от ЗЕ	251 500
II	Разходи	263 757
1	Допълнителни разходи на ФСЕС за компенсиране на обществения доставчик за производителите със сключени СИЕ, във връзка с увеличените цени на емисиите парникови газове	247 027
2	Допълнителни разходи, свързани с постановени от КЕВР решения за утвърждаване на преференциални цени на електрическа енергия от комбинирано производство за изминали регулаторни периоди, в изпълнение на влезли в сила съдебни решения (Решение № Ц-42 от 17.12.2020 г., Решение № Ц-43 от 17.12.2020 г., Решение № Ц-44 от 17.12.2020 г., Решение № Ц-45 от 17.12.2020 г., Решение № Ц-46 от 17.12.2020 г. и Решение № Ц-47 от 17.12.2020 г.)	16 730

С оглед горните аргументи, не следва да се изменят утвърдените с Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. цена за задължения към обществото и цените за достъп до електропреносната мрежа на производителите. Допълнителните разходи на обществения доставчик за производителите по чл. 93а, ал. 1, т. 2 от ЗЕ, както и за разходите за предоставяне на премии във връзка с Решение № Ц-42 от 17.12.2020 г., Решение № Ц-43 от 17.12.2020 г., Решение №

Ц-44 от 17.12.2020 г., Решение № Ц-45 от 17.12.2020 г., Решение № Ц-46 от 17.12.2020 г. и Решение № Ц-47 от 17.12.2020 г., следва да се покроят от Фонда чрез натрупания от него излишък от средства.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 31б, ал. 1, т. 3 и ал. 3 от Закона за енергетиката във връзка с чл. 30, ал. 1, т. 10 и 17 от Закона за енергетиката

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Не изменя цените, утвърдени с Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд – София град в 14-дневен срок.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА